

*Edasid*

Nr. 230 (6305)

1. oktoober 1970

# KARL PRAAKLI

## In memoriam

26. septembril sängitati Tartu Raadi kalmistul mulda Karl Praakli (24. IX 1905 — 19. IX 1970). Saatmas oli teda peale omaste haridusminister F. Eisen, TRÜ pedagoogikakateedri õppejõud, väga paljud sõbrad ja töökaaslased.

Karl Praakli näol kaotas Eesti NSV õpetajaskond ühe oma tublimatest liikmetest. Juba Tartu Õpetajate Seminaris õppides paistis ta silma aruka progressiivse noorukina. Kui ta ühes koolikirjandis lahkas kangelaslikkuse mõistet ja leidis, et ka Viktor Kingisseppa tuleb pidada kangelaseks, kuna ta jäi lõpuni ustavaks oma ideele, siis heideti K. Praakli kodanliku seminari ukse taha; alles mitu aastat hiljem võimaldati tal suurivaevu seminar lõpetada.

Algkooliõpetajana Kudinal, Rakveres ja Petseris töötades leidis ta varsti endale tee toorkordsete progressiivsete kooli-uuendajate perre. Ta äratas õpilaste iseseisva töö metoodika alal niivõrd tähelepanu, et kutsuti Soomegi sel teemal õpetajatele loenguid pidama.

Pärast 1940. aasta juunipööret liitus K. Praakli kõhklematult nõukogude korra pooldajatega ja ta kutsuti tookordsesse hariduse rahvakomissariaati tööle koolide peainspektorina. Pärast fašistide minemakihutamist töötas ta direktorina Saulepi 8-klassilises Koolis ja Märjamaa Keskkoolis, hiljem õpetajana Kehtnas — nõukogude parteikoolis ja 8-klassilises koolis. 1960. aastal anti talle Eesti NSV teenelise õpetaja aunimetus ja 1970. aastal V. I. Lenini 100. sünni-aastapäeva juubelimedal.

K. Praaklil oli nobe sulg. Tema malt ilmus hulk sisukaid artikleid «Nõukogude Õpetajas», «Nõukogude Koolis», «Edasis» jm. Viimaseks jäi tema sügavast humanismist kantud artikkel ajalehes «Sirp ja Vasar» pealkirja all «Kas usaldus või lõpmatu järelevalve». Ta oli Haridusministeeriumi eesti keele ja algõpetuse komisjoni aktiivne liige ja mitme eesti keele õpiku autor. Alles veidi enne surma lõpetas ta oma osa kirjutamise uue 3. klassi eesti keele õpiku jaoks, mille järgi alustatakse õppimist tuleval aastal.

Kui mõni aasta tagasi grupp õpetajaid TRÜ pedagoogikakateedri kutsel asus Eesti kooli ajalugu uurima, siis ei puudunud nende hulgast ka K. Praakli. Ta valiti grupi vanemaks. Tema südameasjaks oli omaaegse progressiivse koolimehe Joh. Käisi pedagoogilise pärandi elustamine. Oma uurimistöö tulemustega esines ta õpetajate-uurijate ülevabariigilisel konverentsil 1969. aastal.

Mul oli K. Praakliga tihedaid kokkupuuteid juba siis, kui ta oli seminariõpilane Tartus ja osales tookordse noorsooliikumise paljudes üritustes. Viimastel aastatel lähendas meid töö Eesti kooli ajaloo uurimisel. K. Praakli oli suurepärase, sügavasti humanenne ja vaimukusest sädelev isiksus, kelle juuresolek valgustas ja soojendas — olgu lõkktule ääres humoorikalt vesteldes või argipäeval mõnikord isegi ägedalt polemiseerides. Sellepärast on arusaadav kõigi nende sügav lein, kelle elutee tema omaga mis tahes oludes ristus.

A. ELANGO